

uitspraak van de week

bsa

Auteur : M. de Back
Datum : 5 mei 2020
Onderwerp : Artikel 185 WVV. Hoe zit het nu precies?

Als schadebehandelaar krijg je met grote regelmaat te maken met discussies over artikel 185 WVV. Daarom hieronder nog één keer hoe het precies zit.

Artikel 185 WVV regelt de bescherming van 'zwakke' verkeersdeelnemers. De aansprakelijkheid op grond van artikel 185 WVV is een soort risicoaansprakelijkheid omdat schuld of verwijtbaarheid niet hoeft te worden aangetoond om tot schadevergoeding te worden verplicht. Hierbij moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

- Er moet sprake zijn van een verkeersongeval tussen een motorrijtuig en een niet-motorrijtuig. Een botsing of aanraking met het motorvoertuig is niet vereist. Het is voldoende dat het motorvoertuig bij het verkeersongeval betrokken is;
- Het motorrijtuig moet op een voor al het verkeer openstaande weg hebben gereden;
- Het mag niet gaan om met een motorrijtuig vervoerde zaken of personen;
- Het mag niet gaan om schade aan andere motorrijtuigen die aan het verkeer deelnemen of om loslopende dieren.

Een voor het verkeer openstaande weg is een weg (of pad) die als zodanig wordt gebruikt. Dat wil zeggen dat er verkeer kan en mag komen. Ook een parkeerplaats die voor iedereen toegankelijk is - zelfs als die afgesloten is met een slagboom - valt hieronder. Een privéparkeerterrein dat is afgesloten met een slagboom is geen voor het verkeer openstaande weg. Onder 'rijden' wordt verstaan: aan het verkeer deelnemen.

Overmacht

Als aan bovenstaande vereisten is voldaan dan is de eigenaar of de houder van het motorrijtuig aansprakelijk voor de schade, tenzij hij overmacht aan kan tonen. Daarnaast kan er bij de benadeelde nog sprake zijn van eigen schuld.

Het begrip 'overmacht' in deze bepaling heeft de HR op de volgende wijze uitgelegd. Er is sprake van overmacht als:

- de bestuurder foutloos heeft gereden of de fout niet relevant is voor het ongeval;
- de fouten van de andere weggebruiker zo onwaarschijnlijk waren dat de bestuurder hiermee geen rekening hoefde te houden. Dit betekent in de praktijk dat overmacht niet snel wordt aangenomen.

Als het beroep op overmacht wordt afgewezen, staat de aansprakelijkheid van de eigenaar of van de houder van het motorrijtuig vast. Wel kan deze zich nog beroepen op eigen schuld van de fietser of

uitspraak van de week

de voetganger. Van eigen schuld is sprake wanneer het ongeval mede aan het eigen gedrag van de voetganger of fietser te wijten is. Beroep op eigen schuld is alleen mogelijk bij verkeersdeelnemers van 14 jaar en ouder. Ook als er sprake is van eigen schuld bij de zwakke verkeersdeelnemer krijgt deze ten minste 50% van zijn of haar eigen schade vergoed. Deze regel is gebaseerd op de billijkheid en wordt in het algemeen aangeduid als de 50%-regel.

Bewuste roekeloosheid

De enige uitzondering hierop is wanneer het gedrag van de voetganger of fietser als opzet of als aan opzet grenzende roekeloosheid moet worden beschouwd. Dit wordt ook wel 'bewuste roekeloosheid' genoemd en is in de praktijk zeer moeilijk te bewijzen.

Bij het beroep op eigen schuld moeten de volgende afwegingen worden gemaakt:

- In welke mate heeft iedereen van de betrokken partijen bijgedragen aan het ontstaan van de schade?
- Bringen de ernst van de over en weer gemaakte fouten en/of andere bijzondere omstandigheden mee dat de causale verdeling billijkheidshalve moet worden bijgesteld (billijkheidscorrectie)?

Er zijn geen objectieve maatstaven voor de bepaling van de causale verdeling. Hierbij spelen onder meer de ernst van de door de betrokken verkeersdeelnemers gemaakte fouten en ook de ernst van het letsel bij de fietser of de voetganger een rol. In die zin dat naarmate het letsel ernstiger is het deel van de schade dat vergoed moet worden groter wordt.

50% - 100%

Door de billijkheidscorrectie kan het gebeuren dat de vergoeding van de schade waarop de fietser of voetganger volgens de 50%-regel recht heeft zelfs wordt verhoogd tot 100% van de schade.

Als de voetganger of fietser ten tijde van het ongeval niet ouder is dan 13 jaar, is de automobilist altijd aansprakelijk. Ook al heeft de automobilist geen enkele schuld en is het ongeval volledig te wijten aan de voetganger of fietser.

Voor deze regel geldt de uitzondering dat deze aansprakelijkheid niet van toepassing is als het verkeersgedrag van de jeugdige verkeersdeelnemer als opzet of als aan opzet grenzende roekeloosheid moet worden gekwalificeerd. Maar dit wordt in de rechtspraak niet snel aangenomen. De bewijslast rust bij de eigenaar van het motorrijtuig. Deze moet aantonen dat er sprake is van overmacht of eigen schuld.

Reflexwerking

Wanneer een sterke verkeersdeelnemer schade lijdt door toedoen van een zwakke verkeersdeelnemer, bijvoorbeeld doordat een motorvoertuig botst met een fiets, wordt het overmachts criterium van art. 185 WvW toegepast. Men spreekt dan van de reflexwerking van artikel 185 WvW. Uitsluitend als de eigenaar of houder van het motorrijtuig aannemelijk kan maken dat het ongeval aan zijn kant aan overmacht te wijten is, krijgt hij de schade aan het motorrijtuig volledig vergoed.

Bij de reflexwerking zijn noch de 50%-, noch de 100%-regel van toepassing. (Regresnemers, zoals ziektekostenverzekeraars, werkgevers etc. kunnen geen beroep doen op de 50%- en de 100%-regel).